

SZÉKESFEJÉRVÁR.

Társadalmi hetilap.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

A lap ára	
házhöz hordással vagy postán küldve:	
Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 frt. — kr.
Negyed évre	1 frt. 50 kr.
Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.	

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért ígattatik be.
Lapunk számára hirdetések felvételre **Budapest**: Hasenhein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Oppelk L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Szinielőadások a nép számára.

Ha a szinielőadások befolyást gyakorolnak, mind a morális életre, mind a társadalomra, a mint ez bizonyítva van — akkor kell, hogy ne csupán a közönség egy bizonyos osztálya élvezze, hanem élvezze azt mindenki, hogy e morális hatás általános legyen.

Valamint a szinielőadás hatást tesz egységre, úgy hatást gyakorol az egységből álló tömegre. Ha pedig e hatás nemes irányu, mert az is, mi azt előidézte szinte az volt, akkor kell, miszerint az minél terjedtebb s általános legyen. Ezt pedig úgy érhetni el, ha megkedveltetik a szinielőadást a nagy közönséggel. Nem lehet mondani, hogy talán nem volna szabad mindenkinek belépni a muzsák csarnokába, de igen, csekély díjért beléphet oda bárki, s mégis van városunk lakosságának egy osztálya, mely e csekély díj mellett sem lép be. Ez osztály pedig oly nagy többségét teszi. Ez osztály a nép.

Népünkben alig van kettő-három, ki valaha látott szinielőadást. Ha népünk korezmározásra tud költeni, ha komediásokat nézi s azoknak fizet, ha utcai sokszor állatkinzó medvetánczoltatásokban gyönyörködik, miért nem hozhatná meg áldozat filléreit a művészet oltárára? Míg az elsőnél roszat tanul, s néhány csavargó, dologtalan s nyomorult élete fenntartására adózik, — addig itt, a művészet csarnokában a hazai nyelv, miveltség, nemzeti sajtóság, művészet és irodalom fenntartása s gyarapítására áldoznék filléreivel.

De ne okozzuk azért a népet, hogy addig nem tette azért azt, nem volt utmutatója erre nézve senki; nem volt ki a helyeset megmagyarázta volna neki, sőt inkább

magánérdekek s vallási phantizmus visszariasztotta, sokszor eltöltötte a színházak látogatásától.

Haladunk a cultura terén, népünket is ez irányban kell vezetni. Mutassuk meg tehát neki a helyes utat. — Nem „Szép Helenák” s hasonló frivol darabok előadásával akarjuk népünket a színházba csalni; nem, erkölcsi érzésünk nem romlott annyira el, hogy az ily darabok bemutatásával gyönyört véljünk szerezni a nemesebb izlésnek; hanem igen, hazafias irányu, erkölcsi nemesítő darabokat ohajtunk adatni, hogy míg izlését nemesíti, erkölcsi érzését fejleszti, addig a rosz, nemtelen iránt méltó felindulást támasszon keblében. Legyen a színház a népre a hazafiság, az erkölcs, s izlés iskolája, hol a nemes tiszteli, a bünt utálni s megvetni tanulja. Lássá itt az erény dicsőítését s a gonosz méltóbüntetését. Az ily irányu szindarabok előadására szeretnők népünket becsalni a muzsák csarnokába.

De hogy történhetik ez? Ez minden esetre a nehéz kérdés, mely nézetünk szerint könnyen megoldható. Népünk ugyan nem jár a színházba, s bármiépp hirdetnek is ott köztük most az előadást szinlapok útján, nem boldogulának velök, nem jönne tán egy sem. Más módot kell tehát keresni, mely egy kis áldozattal jár kezdetben, de hisszük meg fogja teremni később hasznos gyümölcsöt.

Rendezzünk a népszámára ingyenes szini előadásokat. Ez pedig úgy történék, ha intendaturánk hetenkint jobb drámai előadásokra ingyenes beléptijegyeket osztatna ki a nép közt. Nem a színház minden helyére nézve, csupán a karzatra. A drámai előadásokon a karzaton nem nagy közönség szokott megjelenni, lehetne tehát ez alkalmakra ingyenjegyeket

kibocsátani; hogy pedig ezek csakugyan a nép közt legyenek kiosztva, ezt legkönnyebben kapitányi-hivatalunk tehetné úgy, ha ellenőrzése mellett egyedül a nép fiainak adatnának át a jegyek.

Minél több ily előadás által lassanként megkedvelnék a színházat a nép fiai is s később nemcsak ingyen lépne be, hanem a csekély áldozatot is meghoznák, mi a belépéshez szükséges.

A nyereség ezáltal nagy lenne, mind erkölcsileg mind anyagilag. A jó előadások izlését s erkölcsét nemesítenék s leszoktatnák az utcai komediásoktól, melyekre szintén költöttek eddig. Azonkívül meghoznák a hazafiság s művészet oltárára is a kellő áldozatot.

Városunk nagyszámu lakossága mellett eddig úgy is csak egy csekély rész áldozott a színházra, a nagyrész, a népnek nem hozott semmi áldozatot sem, itt volna az ideje, hogy egyszer már ez is tegye le filléreit a hazafiság oltárára.

Ajánljuk ezen sorainkat az intendatura figyelmébe. A kísérlet nem fog sokba kerülni s mi erősen hisszük, hogy meg fogja hozni gyümölcsét s színházunkra nézve eredményes leend. □

Az egyiptomi lóvész.

Hazai lótenyésztő közönségünk rettegéssel vette tudomásul azon borzasztó hírt, hogy Egyiptomban a legveszélyesebb lóbetegség uralg, melynek ezerével esnek a lovak áldozatul.

Borzadva vettük tudomásul, mert a legveszélyesebb járványok épen e vidékről jöttek hozzánk, s kelet adta nekünk a marhavészt, a cholérát a dühöngő járványok e legveszélyesebb fajait. Most ime íjlesztve fo-

a kísérő hamiskás mosolyból elég bátor voltam azt magyarázni ki: mennyire fölrzi s áhítja is talán az én kis barátnóm az irigyelt játszótárs boldogságát.

— „Pusztulunk, fogyunk!” — S aztán mily édes, mi boldogító: pusztítani, fogyasztani a lányok sorát, számát...

Kegyed, asszonyom — hisz kegyed volt az az ábrándos, szeretetreméltó lányka — jönnek látta ellenmondani nekem... Kétszer ujult a hold — s boldog menyasszony volt kegyed is.

Boldog s elégedett! Nem kértem. Nem szabad s nem is kell kérdenem. Nem mondja-e kegyed mosolygó szeme, nyilt arca, derült homloka?! E szem, ez arc, e homlok nyitott könyv: a boldogság nyitott könyve. Nyitott a beírt könyv, átszöve ezeregyjé tündérreggélivel.

S mégis, mintha a tündérreggék fátyolképein keresztül egy üres lap halványlanék felém... De hisz e szem, ez arc, e homlok nem hazudhat... Ön boldog. S én e tudatból meritem a jogot: beírni azt az üres lapot — nem tündérmesével, csak pár egyszerű gondolattal abból a csodálatos khaoszból, mit úgy neveznek: világ; mit úgy neveznek: élet.

Kegyed szerette az ábrándokat, mint lány; s tudom, ma is szereti, mint fiatal, irigyelt asszony. De hát esoda-e ez? A nő a vágyak s ábrándok gyermeke; tündéris színben látja az életet s annak nyilvánulatait. A női szív megteremti jövőjét képzelmeiben, merészen. Merészen a magasra szárnyalón, a mint a költő fantáziája sem képes. Arany álmokat sző, légvárakat alkot s nem fél a csalódástól. Ez közös tulajdona az ifjuságnak, de még inkább a nőknek.

Boldog ifjuság, mely nem gondol csalódásra! Boldog szív, mely ment marad fagyasztó lehelétől! Hisz

a csalódás az első napvilággal veszi kezdetét... Tündérvilág, fényes álmok, ábránd és boldogság megsemmisítő, zord hatalmát uralják. Ki elevenebb bizalmat hord gyermek meg lelkében, kinek fellengzőbb reményei vannak: legtöbbször csalódik.

És kegyed szép lelkének épen a csapongó vágyaktól ment, nemes ábránd, küzdés nagyobb eszménység után, ifjúi hév, odaadás és tiszta szerelem alkotják jellegző vonásait... S tán — kit a lány önfel-leadségből ringó, ábrándos lelke alkotott magának: azt az ideált nem ölelhetik az asszony karjai, azt az ideált hiába keresik epedő szemei?! S innen amaz üres lap a boldogság beírt könyvében... A kegyed szeme, arca, homloka — e nyitott, szép könyv — talán Heine szerelmi költészetéhez hasonló, melyet reflexió és csalódás teremt s mégis könnyen elhiteti képzel-műnkkel boldogságát.

Ime, a boldogságról beszélék; holott talán gunyolódást talál abban kegyed is, mint sokan, ha őket a boldogságról kérdezzük. Igazán, nehezebb tételt ennél az élet nem állt elénk. A boldogság viszonyos fogalom, s bárki tagadja, én elismerem jogosultságát. Sokan azért boldogok, mert szeretnek; mások boldogok kincseik miatt; legtöbbször, mert van, mit enniök és inniök. Ime, mily kevés kívántatik — boldogsághoz, s mégis mily sokan panaszkodnak, hogy ök boldogtalanok... Kegyed nem osztja nézetemet s igaztalanok tart itéletemben. Legyen; beismerem, hogy viszonylagos meghatározását adtam a boldogságnak... melynek teljességéhez még sok, igen sok szükséges; de viszont engedje biztosítanom a felől, hogy az ily igazi boldogság vágyaink örökös tárgya, küzdelmeink örökös célja, de valósággá nem leszen soha.

(Vége következik.)

TÁRCZA.

Öszi kép.

Költőzködő fecskesereg
Messze-messze utra kél;
Szébb hazába vonja vágya,
Hol az élet édes bája,
Tavaszi virul, nincs zord tél.

Csípős, hideg szellő fuval
A pusztá, tar vidéken,
S egy-egy árva falevelet
Villámgyorsan föl-s alávet,
Játszi, széles kedvében.

Hervadt virág, kopasz berek,
Kis madárka nem dalol.
Minden-minden azt mutatja,
Hogy itt már az ősz hatalma:
A természet haldokol.

Haldoklásod oh természet,
Fájó tudat lelkemnek;
Mert mikor te nemsokára,
Ujra mosolygysz e világra,
Érzem... hogy már nem élek.

K. B. Vidor.

Egy fiatal asszonyinak.

— Töredék. —

— Pusztulunk, fogyunk!

Igy sohajtott föl egy szeretetreméltó, kedves lányka, a mint az ablaka előtt robogó díszes kocsis sora tekintett, mely gyermekkori játszótársnőjét, mint boldog menyasszonyt, repíté uj otthonába. Én e sohaj- s

nyegyet bennünket ezzel is, ijesztve fenyegeti hazai virágzó lótenyésztésünket, mely a jelen szomorú viszonyaink közt egyik önfentartási ágat képez gazdaságunkban.

Ki ne tudná, hogy a lótenyésztés épen hazánkban mily nagy szerepet játszik? Lépten nyomon találkozzunk hasznos eredményeivel s azon jótékony hatással, melyet hazánk anyagi viszonyaira virágzása s emelkedése gyakorol.

Büszkén mutattuk be a mezőhegyesi stb. virágzó lótenyésztési helyeket a statisztikai congressuson Európa tudósainak s elismert valóságá lett, hogy e tekintetben az első rangú államok közt állunk és most bár távol keletről, e virágzó lótenyésztést borzasztó veszély fenyegeti. Hogy mily nagy anyagi haszna van a lótenyésztésnek; hivatalos kimutatások igazolják, s így 1871—74-ik években átlagosan évenként 1,352,000 frt. jött be a hazába lovak kivételéből, mi bizony több összeg akkor, midőn más terményekért rendszeren többet adunk ki, mint mennyi befoly a csekély kivételből.

A lótenyésztés ily nevezetes tényező levén hazánk anyagi viszonyaira, csakugyan borzalommal hallja a gazdaközönség a lóvész egyiptomi dühöngését, borzad, mert tudja, hogy e vészek mily könnyen terjednek át. De fél azért is, mert euronpai török birodalom Egyiptomból hoztatván katonákat, ezekkel lovakat is, mint a hadviseléshez szükséges dolgokat szállítat. Azt pedig tudjuk, hogy háboru esetén, kivált ily kevésbé cultur államoknál nem sok gond fordítatik az állatok egészségére, de a török birodalom felett tornyosuló veszély sem engedi ez állam vezetőit, hogy akkor, midőn létük, fenállásuk forog szőnyegen, a lovak egészségi állapotáról gondoskodjanak.

Annál veszélyesebb ez ránk nézve, mert az Egyiptomban irtóztató dühöngő vész csiráját igen könnyen áthozhatják a legnagyobb elővigyázat mellett; áthozhatják a hadsereg szállítással, de áthozhatják magán utakon is. S ha egyszer Európába tette lábát, innét azután lehetetlenséggel határos kiszorítása; ime példa rá a marhavész. Törökország után legjobban fenyeget bennünket, hazánk most mondhatni par excellence lótenyésztő állam, mily borzasztó volna tehát ily vész kiütése. — A gazdaközönség e rettegett hírek közepett hová forduljon máshová, mint a kormányhoz. A kormányának kötelessége gondoskodni e veszély elhárításáról. Nem elég a ló ki-s beviteli tilalom, nem elég az Egyiptomból szállítás beszüntetése, hanem okvetlen szükséges, hogy szaktérfiakat küldjön ki Egyiptomba s ezek vizsgálják meg a lóvést, vizsgálgják, tanulmányozzák részletesen, úgy tanulmányozzák a mentőszereket s gyógykezelést, hogy hazánk minden eshetőségek ellen elkészülte legyen — s ha talán — mitől az ég óvjon, ide is átjönne e betegség, itt már szakértő gyógykezelés állja útját.

Ezt várjuk a kormánytól, jogosan várhatja ezt a magyar gazdaközönség.

Ha még e tekintetben nem tettek intézkedéseket lépjenek fel s tegyenek gyorsan, mert itt gyors tevékenység szükséges.

Kormányunkat pedig felhívjuk, hogy vegye figyelembe e szavakat; a felelősség súlya nehezedik rá, ha mulaszt, hazánk gazdasági s lótenyésztési állapota a legsúlyosabb csapásoknak lenne kitéve mulasztás esetén. Ohajtjuk, hogy szavunk ott fenn meghallgattassék, mert nemcsak egy lótenyésztő vidék, hanem egy virágzó lótenyésztéssel bíró ország érdekében szólunk.

Szinészet.

Színházunkban e hét folyamán nevezetesebb újdonság nem volt, oly darabok adtak, melyeket közönségünk már régebben elégszer látott, elégszer ismert, ezért azonban korántsem akarunk megrovást nyilvánítani, mert karmesterünk betegsége okozta a hiányt, miért bizony senki meg nem róható.

Kedden: „Choufleuri ur otthon van“ s „Fipsz szabó“ adatott elég sikerrel, az előadásról részletesebben nem szólunk.

Szerdán: Toldy István hírhedt darabja „Kornelia“ került színre. Kevés hatással adatott, de az előadás sem volt összevágó, bizonyos fád egyhangúság s kimerültség volt a szereplőkön észrevehető, kik közül csak Törökne és Szilágyi emelkedtek ki. — Közönség kevés számmal jelent meg.

Csütörtökön, e hó 14-én az előre hirdettet „Alvajáró“ helyett: „A három pár cipő“, ezen énekekkel s mulatságos jelenetekkel tarkított, vig hangulatu életkép adatott. Flink, a női cipész, szerepében Szilágyi nagyon helyén volt. Vezériné (Léni) pedig jól dalolt és szépen játszott. Sok kedvességgel személyesítte a naiv suszternét egy a börzeüzér, mint az énekesnő termeiben. Törökne (az énekesnő) bágyadtan lázott. Bács, Szeles és Bérczy ügyesen alakították a vagyontalan, de valódi „kékvér“ báró, a családját elhanyagoló, s majd észére térő börzeüzér s a feszetlenül mozgó, ügyes iparlovag általuk jól kidomborított alakjait. Kedy (a színházi szolgálja) az epizód alakból igen mulatságos alakot teremtett. Van azonban, mi ez este különösen feltűnt. Bizonyos szórakozottság, mely mintha ragadós lett volna, valamennyi szereplőn észrevehető volt. Ez — s a mi ez esetben még inkább el-

nézhető — a kevés előkészület annyi nyelvbottlást okozott, hogy azt már szó nélkül hagyni nem lehetett. Különben a közönség község mindvégig a legdehílt kedélyhangulatban volt.

A közönség köréből.

Megjegyzések a „Szekesfehérvár és Vidéke“ czimu lapban megjelenő sziniszemlék fölött.

A színügy felvirágzásának egyik fő és elengedhetetlen kellékét a kritika képezi. Természetesen, egy oly kritika, mely a szinművészetü értele és műizléstől áthatva az értelmes tehetséges színészt hibáival ismerteti meg, előtte azokat feltartja és a szini pályán való haladásának útjában álló akadályok lerontására hatalmas eszközül szolgál.

Elismerte ezt maga Davison, egyike a világ legelső színészeinek, ki szinpadra lépésének első évében a kritika által igen hevesen megtámadtatván, művészi hírnevének megalapítása után ezeket mondá: „Hogy belőlem kiváló színész lett, azt csakis a kritikának köszönhetem; ez tanított meg tulajdonkép arra, a mi nélküli a középszerűsége felül soha sem emelkedtem volna.“

Világos tehát, hogy ha a kritika a művészet és műizlés követelkeihez kellékeknek megfelelnek, egy a színügy felvirágzásának hatalmas factorául tekinthető; da ha az oly értele és műizlés nélküli alakban jelentkezik mint a „szini szemlé“, ugy hiszem, hogy a nagyrabecsült közönség ohajává találkozom, ha a „szini szemle“ írójával a bírálat fogalmát egy kissé megismertetni kívánom, melynek szükségességét az eddigi „szini szemlék“ fényesen igazolják.

A színészet egy oly művészet, melylyel egy költői drámai produktum a szinpadon előadás által kifejezésre hozatik, a mely czél az által értetik el hogy a kifejezésre törő művész — a színész — az előállítandó személyt, saját személye által — a mennyire az lehetséges — érzékileg előadja, játsza. Ha tehát a szinművészetet összekötött segédszereket, mint a dekoratiót, gépezetet; costumot, képmázolást stb. levonásba hozzuk, ugy felfogás, szavallás és mimika képezendik a szinművészet alapelemeit, a mely alap-elemeknek természetesen a fentebbi segédszerekkel a legszebb összhangban kell együtt működniök, hogy a szinművészet czélja betöltsessék. Az alakítás élethűsége a legfőbb követelmény, mely egy színész megbírálásánál döntő Játéka azonban csak akkor élethű, ha abban mindazt észreveszszük, mi az általa előállítandó személy korával, állásával, jellemével és egyéb viszonyaival megegyezik. A mimikát illetőleg a színésznek a szenvedélyeket arcában elevenen kell visszatükrözni, a nélkül, hogy arca torzképpé válne. Arcmozdulatainak a lélek állapottal kell összekötötésben lennie; nem szabad tehát azokat betanulni, hanem a közvetlen érzéstől kell, hogy eredettek legyenek. A mi a szavallást illeti, a hang modulációjának egyedüli regulatora az érzés. Ezen főkövetelkeken kívül a jó színész az alakítás élethűségével az előadás és játékbani kedvességet fogja párosítani.

Ezek legrövidebb vonásokban azon követelmények, melyek egy jó színész kriteriumát képezik. Mindezeket azért tartottam szükségesnek felhozni, hogy a „szini szemle“ írója előtt világossá tegyem, hogy egy adag gorombaság és gyalázás egyrésztől, másrésztől pedig bíráló ur szemléiben stereotyp alakot öltött kifejezések X. színész ma elemében volt, Y. színész játéka pontos s többféle gyári kifejezések komolyan bírálatnak nem nevezhetők, evvel ugy hiszem a bíráló urat kivéve, minden intelligens ember tisztában van.

Bíráló ur bírálatának hosszu során át még csak észbe sem jutott a színészek megítélésénél a fent el-sorolt követelményeket tekinteni irányadóul, és ismér-vül oly kisserőségeket, oly mellékes apróságokat hoz fel, melyek bíráló tehetségéről szomorú tanúságot tevén a komikum tetőpontját érik el.

Egy jó tanácsdal szolgáló bíráló urnak. Vagy változtassa meg egy kis bíráló-tehetség tanúsítása mellett a színügynek többet ártó, mint használó bírálatának iránylatát — ha ez nála csakugyan lehetséges — akkép, hogy bírálatában a szinművészet értele és a műizlés nyilvánuljon, vagy tegye le a tollat és engedje azt más nálánál értelmesebb, szakavatottabb egyénnek át.

Thalia.

Hirek.

— Az előfizetési felhívást és programot lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni, melyre előre is felhívjuk közönségünk szives figyelmét.

— A megyei közigazgatási bizottság e hó 14 én tartá ülését a megyeház kistermében. A tagok megjelentek. Az ülés lefolyásáról részletes tudósítást nem hozunk, mert közérdekű tárgy alig volt, az oly ügyek pedig, melyek inkább magánérdekek közönség elé nem valók s csak a lap szíkkereketében a helyet foglalnak el. Nevezetesebb az adófelügyelő jelentése, e szerint az adóbehajtás igen sikeresen folyik, az egész megyében alig van 80 ezer forint hátralék ez évről, holott a mult években ilyenkor még százezrek voltak,

talán az év végén nem is igen marad hátralék. — A második fontosb ügy a börtönvizsgálatokról jelentés; melyek alapján a miniszterhez két hiány lesz felterjesztve, hogy a börtönök túltömöttek, és hogy a járás-bíróságnak a városháznál levő börtönablakai az utcákra nyilván, ezek bevakolása esetleg elrostélyozása iránt intézkedések tétessenek.

— Színházi műsorozat. Vasárnap, decz. 17-én: „Nagy apó“, népszinmű 3 felv. Hétfő, decz. 18-kán: „Mártha“, opera 3 felv., másodsor. Kedd, decz. 19-én: „Choufleuri“ és „Angolosan“, vigj. Szerda, deczemb. 20-án: „Női harez, vigj. 3 felv., felvonás közt tánczok. Csütörtök, decz. 21-én: „Leánykérő“, „Cox-Box“ vj. és „Fortunio.“ bérlet szünet. Nagy Julcsa jutalomjátéka, először. Péntek, decz. 22-én: Szünet. Szombat, decz. 23 án: „Alvajáró“, opera 3 felv. először. Vasárnap, decz. 24-én: „Peleskei notárius“, bohózat 4 felv.

— Nyilvános köszönet. A szekesfehérvári „Szinpártoló-vállalat“ szivessége folytán a helybeli „Jótékony nőegylet“ javára folyó hó 11-én rendezett szini előadás 163 frt. 16 krt. jövedelmezvén, ezáltal a nőegylet azon kellemes helyzetbe jutott, hogy karácsonkor mintegy 30 szegénysorsu iskolás gyermeket láthat el tölre alkalmas ruházzal. Hogy a jótékony nőegyletnek ezen nemes terve teljesülhet, első sorban a helyb. „Szinpártoló-vállalat“ érdeme, mely a nőegylet felkérésére készséggel rendezett részére egy előadást, miért is fogadja a segélyezendő szegény gyermekek nevében ezen nemes tetteért a nőegylet hálás elismerését s őszinte köszönetét. Köszönet továbbá Tokayné Borcsa, Kocsis Irma és Mándoky Béláné művésznőinknek, ugy az egész közreműködő szintársulatnak elismerésre méltó szerepléseikért, melylyel az előadás sikeréhez nagy-részen hozzájárultak s köszönet városunk minden szép és nemesert lelkesülő közönségének, hogy tömege pártfogásával egyletünket nemes terve kivételében támogatni szives volt. — Ezen szépen sikerült előadás alkalmával a következő felülfizetések történtek: Szőgyény-M. Lászlóné, egyl. védnökő 7 frt. 75 kr. Br. Miske József 2 frt. 75 kr. Br. Puthon Octávia 2 frt. 75 kr. Dr. Neumann Arminné 3 frt. Havranek Józsefné 1 frt., kik is fogadják aldozat-készégükért a „nőegylet“ őszinte köszönetét. — Szekesfehérvárott 1876. évi decz. 12 kén tartott választmányi ülésből — *Gebhard Ignáczné*, egyl. elnökő. *Flatt Gaston*, egyl. titkár.

— „A sz.-fehérvári izr. krajczár-egylet“ szegény iskolás gyermekek fölruházatása javára „A magyar király“ hoz czimzett vendéglo nagytermében 1877. évi január 6 án füzérkét rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a választmány. Belépti-díj 1 frt. Kezdeté 8 óraker. Jegyek előre is vált-hatók: Wertheim Arminné, egyleti pénztárnoknál.

— Nyilatkozat. Aigner Lajos könyvtáros legközelebb kibocsátott, s a „Figyelő“ f. é. VI ik füzetéhez is mellékelt könyvjegyzékében hirdeti a nála megszerezhető irodalmi termékeket; — ezek között az V-ik csoportban (16. 1.) „Vutkovich S. Magyar írók életrajza“ czimű művet is. Minthogy Vutkovich S. ur „Magyar írók Albuma“ n kívül egyéb e szakba vágó művet nem írt, sőt a fentebb említett jegyzékben hirdettet s imént jelzett mű árából világosan kitetszik, sőt mivel most már kétségtelen bizonyítékom van arról hogy Aigner ur itt vagy saját jóindulatából, vagy pedig — a mi sokkal valószínűbb: felsőbb helyről jött inspiratio folytán, azon művet ohajtotta felvenni, mely „Magyar írók Névtára“ czimén *Moenich Károly* és dr. Vutkovich Sándornak (névleg) együttes szerkesztése mellett ez év elején látott napvilágot: (mely műnek dedicatioja azonban, valamint a birtokomban levő s e tárgyra vonatkozó sorai Vukovich Sándor urnak még egyébről is tanuskodnak) az igazság és a bibliographiai pontosság érdekében szükségesnek láttam a tétúra vezetett t. olvasó közönség tájékozásául, az írói tulajdonjog védelmeül, valamint Aigner Lajos könyvtáros ur hiányosan közölt adata helyreigazításakép jelen sorok által e téves közlést helyrehozni, s e mellőzés, illetőleg kijátszás ellen komolyan tiltakozni; bizalomteljesen kérvén T. Szerkesztő urat e sorok szives közzétételére — Teljes tisztelettel Szekes-fehérvárott, 1876. évi deczember 13-án. *Moenich Károly*. — Kéretnek a többi hazai lapok t. szerkesztő-segei is e sorok szives felvételére.

— Váradi Antal jeles tragoediája „Iskarioth“ nyomtatásban is megjelent, kapható helyben, is Klökner Péter könyvkereskedésében. Ára 40 kr. Ajánljuk a jeles művet közönségünk figyelmébe.

— Népszerű felolvasás fog tartatni a palotavárosi olvasókör helyiségében karácson másodnapján. Dicséretre méltó a derék olvasókör törekvése, hogy nemcsak a társasélet élénkítésére mulatságokat rendez, népszerű felolvasások által is törekszik a művelődés fejlesztésére. Felolvasó több jelentkezett.

— A megye területén a háziipar terjesztése s fejlesztésére örvendetes mozgalom indult meg. Hát a mi iparpártoló társulatunk mit tesz? semmit. Kár volt biz azért megalakulni, mert a czél nem a semmit tevés, hanem a szép példával tettek mezején kellene előmenni.

— A színházi consortium felügyelő bizottsága felhívást intézett a közönség a színügy pártolása végett. Ajánljuk e felhívást a nagyközönség figyelmébe. A jelenlegi társulat megérdemli a pártolást, de különben is, ha ez évben a jeles szervezett társulat fenntartása

nem sikerül, akkor egyszer mindenkorra keresztet vet-
hetünk színészetünk jövőjére.

— **Sorshuzás.** A kat. sorshuzás tegnap tartott meg a városházán, a polgármester elnöke alatt a bizottság jelenlétében. Azon hadkötelesek huztak sorsot, kik eddig jelentkeztek a nyilvántartásnál.

— **Gazdasági egyesületünk** megalakulása úgy látszik alig ha sikerül, a tagok eddig igen kevés számmal jelentkeztek. Valóban szegényen lesz ránk, ha mint kiválólag földművelő megyében, még egy gazdasági egyesület sem tud megalakulni.

— **Czobor Béla** barátunk, a régészet terén már irodalmi érdemeket szerzett fiatal ember, közelebb a budapesti egyetemen az archaeológiából tudori szigorlatot tett és pedig sikerrel.

† **Halálozás.** Özvegy Német Károly evang. lelkész, és özvegy Német Józsefné, özvegy Virányi Vilmosné, és gyermekei: József és ennek neje Róza, Mária, férjzett Abel Mihályné, és Hermína, szomorú szívvel jelenti szeretett nejeinek, illetőleg menyének, lányának, nővéröknek szül. Virányi Vilmának f. é. december hó 13-án éji 1 órakor, születést megelőzőleg kitört nehéz nyavalya következtében, 25 éves korában, boldog házasságuk 10 ik hónapjában, történt gyászos kimúlását. A boldogultnak hideg temei f. é. december hó 14-én délután 3 órakor fognak az ugynevezett régi megyeházából, az evang. sírkertbe, prot. szertartás szerint eltakarítani. Örök üdv legyen jó lelkének jutalma!

— **A nyilvános könyvtárak hivatalos regisztrálása** Párisban a következő eredményt adta: Az árzenál könyvtárában van 2000.000 kötet és 8000 kézirat; a Sorbonne könyvtárában 80.000 kötet; az orvosos főtanoda könyvtárában 35.000 kötet; a nemzeti könyvtárban 1.700.000 kötet, 80.000 kézirat, 1 millió aczélmetszet és térkép, 12.000 féme; a Mázarin könyvtárban 200.000 kötet, 4000 kézirat, 80 szobrászati mű; st. Geneviève könyvtárban pedig 160.000 kötet és 35.000 kézirat. Összesen tehát Párisban a tanulmányi közönségnek 2.375.000 kötet és 126.000 kézirat áll rendelkezésére.

— **Eljegyzés.** Fleischmann Adolf verebi lakos eljegyezte magát Rozenn weig Mari kisasszonnyal Verebről. Szerencsét kívánunk a kötető frigyre.

— **Aranyunk és ezüstünk elég volna.** Magyarországon 1865-től kezdve egész 1875. végeig 44.244 pénzfint arany és 624.234 pénzfint ezüst, a monarchia másik felében pedig ugyan azon időtartam alatt 510 pénzfint arany és 424.741 pénzfint ezüst termeltetett.

— **Az asszony csak asszony maradjon.** Jó dolga lehet a prágai rendőrfőnöknek, hogy nincs egyeb teendője, mint a színlapokat vizsgálni. Napokban ugyanis a prágai német színház titkárát „ad audientiam verbum“ hivatta s meghagyta neki, hogy ama színésznők, kik férjhez mentek, ne merjék magukat a színlapon kisasszonnyak nevezni, mert a ki asszony, az maradjon asszony, nehogy téves jelző használata félreértésekre adjon alkalmat.

— **Halálozás.** Kózel István tárnoki lakos megyei bizottsági tag, korábban megyei t. esküdt e hó 11-én Budapesten hirtelen elhunyt. A régi megyei élet kortes világában egyike volt a tevékenyebb embereknek.

— **Beküldetett.** Dr. Kócs Gábor debreczeni realiskolai tanár s a kereskedelmi tanodán az áruismerés tanára által írott „Általános kereskedelmi áruismerés“ felhívó előfizetési-ív küldetett be hozzánk. A művet, — mely a kereskedési árucikkek eredetével, azok nyerési és előállítás módjával, a valódi árunak a hamistól való megkülönböztetésével, az árucikkek termelési helyeivel, a jutányos megszerzésre oly fontos statisztikai adatokkal fogja megismertetni a közönséget, — mint olyat, mely irodalmunkban alig van képviselve s mindenesetre lézagpótló leendő maga nemében, a szerzőnek képességét s munkásságát már vegytani munkájából is ismerve, melegen ajánlhatjuk a kereskedő közönség pártfogásába. A 15—17 n. 8-rétű ivre terjedő mű ára 1 frt. 50 kr. bolti ára magasabb lesz. Az előfizetések kiadó Kutasi Imre könyvnyomdájában (Debreczen, egyháztér) küldendők.

— **Jutalomjáték.** Ma este lesz Törökkné jutalomjátéka, mely alkalommal „Iskarioth“ című 5 felvonásos tragoedia fog színpadon, Várady Antaltól. Közönségünk figyelmét felhívjuk e jutalomjátékra.

— **Új lap Szombathelyen** Lipp Vilmos főgymn. tanár szerkesztésében újkor „Vas megyei közlöny“ cím alatt hetilap indul meg. A mutatószám tartalmas ugyan, de mégis sok benne a „Mokus.“

— **Pályázat.** Alírott szolgabírórság részéről a Moór vidéki körorvosi állomásra, melyhez Csákberény, Csóka, Ondód, Sárkány és Veleg községek tartoznak, ezennel pályázat nyitattik a következő javadalmazás és kötelezettségekkel: 1) A közegészségi kör együttes községei által fizetendő 400 frt. évi készpénzfizetés. — 2) A vagyonsoknál nappali látogatásért 40; éjjeli látogatásért 80 kr. látogatási díj szedhetési joga; a szegények gyógyítása ingyen teljesítendő. — 3) A közegészségi kör székhelye Moór. — 4) Legszükségesebb gyógyszerek tartása kötelező. — 5) A betegek látogatása alkalmával a szükséges fuvar a beteg családja nyilvános szegényeknél pedig a község által szolgáltatandó. — 6) A hivataloskodás megkezdése 1877. év január 1-je. — Felhívtnak tehát a pályázni óhajtok, hogy képesítési okmányukkal felszerelt kérvényüket

f. é. december 25-ig itt benyújtsák; a választás 1876. december 29-án d. e. 10 órakor Moór község-házánál fogván megtartatni. Bodaik, felsőjárás szolgabírórsága. Moórott, 1876. december hó 6-án. *Grossinger István*, m. k., szolgabíró.

— **A hazai régészet** kitünő bajnokát Rómer Flórist a berlini őstörténelmi és embertani társaság levelező tagjává választá.

— **Nevváltoztatás.** Gregorius Gyula szaári lakos vezetéknevét „Geröfi“-re kérte magyarosítani, mit a belügyminiszter engedélyezett is.

— **Vásároló iparosainkkal** tudjuk, miszerint az enyingi országos ruha- és baromvásár a karácsonyi ünnepek miatt, hétfőn f. hó 18-án tartatik meg.

— **Fogadjak a számos részvevők,** szeretett Vilmánk gyászos kimúlása feletti keserves bánatunkban szíves részvétükért, ez uton egyetemen legszívlebb köszönetünket. Özv. Német Károly, özv. Virányi Vilmosné, özv. Német Józsefné, Virányi Hermína, Sandy József és neje Róza, Abel Mihály és neje Mária és ezek gyermekei. — Sz.-Fehérvárott, decz. 15. 1876.

— **Karácsoni vásárlások.** Az udvar s az uralkodó ház tagjai egy évben sem mulasztják el karácsoni bevásárlásaik végett felkeresni a bupesti kereskedéseket. József főhercegre, ki értesült arról, hogy az archeologok egy vasmegeyi műesztérgályost fedezte fel, ki a serpentinből különféle tárgyakat készít, ez iparos alkalmi tárgyaiból 500 frt. értékűt rendelt meg Marton váci-utczai kereskedőnél. József főhercegről szólván, meg kell e helyen említenünk, hogy egészsége helyreállítása végett Cannes déli fűrdőben időz s rövid ott léte alatt tüdőgyulladásba esett, állapota azonban már annyira javult, hogy minden veszélyen túl van s közelebb elhagyhatja az ágyát.

— **Színházunkban** ismét több kitünő operára készülnek, melyeket már jövő hó elején színre hoztatnak. Ugy néhány újabb operette is kerül színre, melyeket nézve megjegyzzük, hogy ideje is már néhány újnak színrehozatala, mert eddig olyakat adtak, melyeket már városunkban igen sokszor látunk.

— **Tolvaj a tour.** Fischer Dávid acsai születésű 31 éves izr. a fővárosi rendőrség előtt ismeretes esavargó, tegnapelőtt este Székesfejérvárott a „zöld fa“ vendéglőben szállást kért és nyert, éjjel pedig össze csomagolván mindenféle kezébe akadt könnyen elszállítható tárgyat, a kapuféltől bucsut vett. Schön Mór lovasberényi kereskedő, ki szintén a „zöld fában“ volt beszállva, s kinek a tolvaj többi közt igen értékes utazó-bundáját is ellopta, utána indult s Budától néhány állomásra a tolvajjal együtt szállott a vaspályára, a fővárosba érkezvén, azt a budai pályafőnök elfogató. Fischer itt a rendőrség elé állíttatván, a fenyítő törvényszéknek átadatott.

— **Gyümölcs-utczából** panaszt kaptunk, hogy a városunkban eszközölt utczatisztítások alkalmával elhordott sár, mind ide vitetik annyira, hogy az utca sár miatt járhatatlan. Az ottani lakosság panasza e szerint jogosult, de már közegészségi szempontból sem volna szabad a sárt és ezzel a sok piszkot lakott utczába vinni, hanem igenis a városon kívül hordani. Figyelmeztetjük erre a hatósági közeget.

— **Színházunkban** opera- és operette előadások rövid időre nem tartatnak, mert Witt karmester ugy Mándokyné betegek. Nehezen veszi ugyan a közönség, hogy bár rövid időre is meg van fosztva az élvezetes operai estétől, de hisszük, hogy később a hiányok pótolva lesznek.

— **Mai számunkhoz** mellékletként veszik t. előfizetőink a Franklin-társulat könyv-árjegyzékét és lapjainak előfizetési felhívását, ugyszintén az „Apollo“ zenemű folyóirat előfizetési felhívását. — Ajánljuk mindkettőt t. olvasóink becses figyelmébe.

Gabona-ár december 16-án.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	12	50	12	20	12	—
Kétszeres	10	—	9	80	9	50
Rozs	9	20	9	—	8	70
Árpa	6	80	6	60	6	40
Zab	7	90	7	70	7	50
Kukoricza	5	—	4	90	4	80

Felelős szerkesztő: **Hattyuffy Dezső.**

Hirdetések.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejérvár szab. kir. város törvényhatóságánál az alszámvevői állomás a f. é. november hó 27-én tartott rendes havi közgyűlésnek intézkedése folytán üresedésbe jövén, ezen állomásnak választás utján betöltésére a pályázat ezennel közzététetik.

Felhívtnak e szerint mindazok, kik a jelzett és 800 frt. évi fizetése lrendszeresített hivatal elnyerni óhajtnak, miszerint felszerelt és képességeiket okmányilag igazolandó folyamodványaikat bezárólag 1876. évi december hó 25-ig a törvényhatóság iktató-hivatalához benyújtani el ne mulasszák; minthogy a netalán később jelentkezők kérvényei figyelembe nem vétethetnek.

Maga a választási cselekmény a f. é. december hó 28-án tartandó rendes havi közgyűlés által fog megejtetni.

Kelt Székesfejérvárott az 1876. évi november hó 27-én tartott rendes havi bizottsági ülés határozatából.

Novák Kálmán m. k., polgármester.

130 drb. tartani való jó fajta

anya birka

eladó. Tudakozódhatni a tulajdonosnál Szei-wald Józsefnél helyben felsőváros öreg-utca 70-dik szám.

Ein Bankinstitut

ersten Ranges in Deutschland, welches eine Filiale in Wien für die österreichische-ungarische Monarchie eröffnet hat, sucht für den Verkauf von allen gesetzlich gestatteten

Prämien-Anlehensloosen

gegen monatliche Theilzahlungen tüchtige und solvente Agenten.

Offerte mit Angabe von Referenzen sind zu adressiren an **Wilhelm Marx, Wien, Zelinka-Gasse 12.**

SCHILLER L.

raktáraiban

karácsoni és újévi meglepetéseknek

ma különös olcsóságok kaphatók:

- 5000 r. mindenféle barchet . . . . . 10 kr.
- 4350 r. legjobb mosatu és minőségű (kék festett karton) . . . . . 15 kr.
- 5000 r. legjobb minőségű és jó mosatu creton és battist . . . . . 13 kr.

Továbbá:

- Egy ruha tiszta szőr 10 r. . . . . csak — frt. 85 kr.
- Egy ruha tiszta szőr schottisch kockázott 10 r. . . . . csak 1 frt. 50 kr.
- Egy ruha ripsz, diagonal észak-sarki kelme 10 r. . . . . csak 2 frt. — kr.
- Egy ruha legfinomabb szines és

- sima, csikos és kockázott lüszire és chevott 10 r. . . . . csak 2 frt. 50 kr.
- Egy fekete selyemkendő szines széllal . . . . . csak — frt. 30 kr.
- Egy szines mosó selyemkendő . . . . . csak — frt. 70 kr.
- Egy 1/4 nagyságu téli kendő . . . . . csak — frt. 95 kr.
- Egy 1/4 nagyságu téli ripsz-kendő . . . . . csak 1 frt. 70 kr.
- Egy 1/4 nagyságu fekete finom Cloth termokendő, nehéz kötött selyemrojjtal . . . . . csak 2 frt. 95 frt.
- Több ezer darab téli broge-chawl . . . . . csak 3 kr.
- Több ezer darab téli fejkendő . . . . . csak 10 kr.

Teljes tisztelettel **Schiller L.** Székesfejérvárott.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan teljesítettnek.

Sürgöny a t. ez. vevőimhez!

Ujonan érkezett

OLCSÓSÁG^{OK}

karácsoni és ujévi ajándékoknak:

1 db szórszövet ruha (10 r.)	—	frt. 80	kr.
1 db jó mosatu creton ruha (10 r.)	1	frt. 50	kr.
1 db jó mosatu battist ruha (10 r.)	1	frt. 50	kr.
1 db szép Cheviot ruha (10 r.)	1	frt. 80	kr.
1 db fekete lüster ruha (10 r.)	2	frt. 50	kr.
1 db finom szines lüster ruha (10 r.)	2	frt. 50	kr.
1 szines flanell ruha (10 r.)	2	frt. 50	kr.
1 db ¹⁰ / ₄ nagyságu téli kendő	—	frt. 80	kr.
1 db ¹⁰ / ₄ nagyságu finom posztókendő	2	frt. 80	kr.
1 db szines rófös ¹ / ₂ selymekendő	—	frt. 25	kr.
1 db fekete selymekendő	1	frt. —	kr.
1 db vörös filzszoknya	1	frt. 20	kr.
1 db kész kötény	—	frt. 15	kr.
6 db fehér szép zsebkendő összesen	—	frt. 50	kr.

Több ezer darab schawl, broge- és zsebkendő 5 és 5 kr. darabja.

Kapható:

LUSTIG MANÓNÁL,

Székesfejérvárott, a takarékpénztár épületében.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Hirdetmény.

Székesfejérvár szab. kir. város közgyűlésének 1876. évi november 27-én ^{197/7081.} szám alatt kelt határozatához képest, a sör és sörélesztőnek a város határában elárúsítása s behozatala után szedni szokott városi jövedék 1877. évi január 1-től kezdődő 3 évre nyilvános árverés és zártajánlatok útján, bérbeadatik; minélfogva bérleti szándékozók felhívattak, hogy a megállapított feltételek értelmében készítenő és 367 frt. 10 kr. bánatpénzt, készpénzben, vagy valamelyik helybeli takarékpénztár betéti könyvecskéjében tartalmazó zártajánlataikat az árverés napjának délelőtti 9 órájáig a városi ígatóba nyújtják be, vagy az árverés megkezdése előtt az árverésre kiküldött bizottmánynak adják át. — Később benyújtott zártajánlatok el nem fogadtnak.

Egyszersmind az árverés eszközzésére határidőül 1876. évi december hó 21-ik napjának d. e. 9 órája a városház nagytermében kitzetnek.

Az árverési és zártajánlati feltételek alulirotnál megtekinthetők.

Kelt Székesfejérvárott, 1876-ik évi december hó 11-én.

Szepelt Nándor m. k.,
gazdasági tanácsos.

Árverési hirdetmény.

A székesfejérvári kir. telektörvényszéknek 13514/76. sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint elhalt Szabady Lászlóné Juth Anna hagyatékához tartozó valamint a még életben levő férj Szabady László tulajdonát képző sz.-fejérvári 73. sz. tjkben A+1. sor. 84. hrsz. a. bevezetett 20050 frtra becsült belvárosi házra, s ugyanott az 1474. sz. tjkben A+1. sor. 74. hrsz. a. bejegyzett 7657 frtra becsült vizivárosi házra és beltelekre egészben az árverés elrendeltetvén erre nézve határidőül 1876. évi decz. hó 20. napja, esetleg második határidőül 1877. évi jan. hó 20. napjának reggeli 9 órája a megyeház II-ik emeleti folyosóján kitzetnek, a mikor is a fekvőség becsáron felül 10% bánatpénz letévése mellett

fog elüttetni utólagos gyámhatósági jóváhagyás reményében.

Az árverésnek egyéb feltételei a kiküldött dr. Grubiczy László kir. közjegyző urnál megtekinthetők.

Kelt a sz.-fejérvári e. f. kir. tszéknek 1876. évi october hó 27-én tartott telektanási üléséből.

Madaras Lipót,
kir. tszéki elnökhelyettes.

Hirdetmény.

Székesfejérvár szab. kir. város közgyűlésének 1876. évi november 27-én ^{160/7175.} szám alatt kelt határozatához képest, a városi téglatelep 1877. évi január 1-től kezdődő 6 évre nyilvános árverés és zártajánlatok útján bérbeadatik; minélfogva bérleti szándékozók felhívattak, hogy a megállapított felté-

telek értelmében készítenő és 160 frt. bánatpénzt, készpénzben, vagy valamelyik helybeli takarékpénztár betéti könyvecskéjében tartalmazó zártajánlataikat az árverés napjának délelőtti 10 órájáig a városi ígatóba nyújtják be, vagy az árverés megkezdése előtt az árverezésre kiküldött bizottmánynak adja át. Később benyújtott zártajánlatok el nem fogadtnak.

Egyszersmind az árverés eszközzésére határidőül 1876. évi december hó 21-ik napjának d. e. 9 órája a városház nagytermében kitzetnek.

Az árverési és zártajánlati feltételek alulirotnál megtekinthetők.

Kelt Székesfejérvárott, 1876-ik évi december hó 11-én.

Szepelt Nándor m. k.,
gazdasági tanácsnok.

Több 1000 rőf maradék kelme

Csak január hó elsejéig!

Végeladás.

Divatkelmék valamint egyéb selyem- és divatáru-czikkekből az előhaladt idény miatt 14 napig tartó

VÉGELADÁST

rendez.

Schlesinger L. és társa,

Székesfejérvárott, nádor-utca saját házában.

Csak január hó elsejéig!

Francia mosó Creton-kelmék

Eddig 1 frt. 20 kr., most 25 kr.

Eddig 45., most 25 kr.